

6

גורם לעצור על איסור צידים שאני, מ"מ
בשיטת הר"ח ז"ל נראה כמ"כ דגם בגורם
קודם זמן המלוא לשווארה לעצור לאיסור
צידים מחמת פקד"י אינו אסור מה"ט דאכתי
לא חל עליו חיובא דשבת.

ועפ"י יתיישב היטב הא דקשה לכא"י בזה
דאמר ר"י דפ"ק דמגילה כאשר אצדתי
אצדתי דהיינו שהיאסר על מרדכי, כיון
דהולכת לאחשורוש צר"ח ע"ש, הרי דזה
נחשב שאינה אנוסה אעפ"י דלאח"כ בשעת
עצירה ודאי תהיה אנוסה שיכריגה אס
חסר, מ"מ כיון שהיא עצמה מציאה את
עצמה לאונס זה לא מיהשב אונס, ואם כן
היכי שרי להפליג בספיקה כיון שהוא עצמו
מציא על עצמו האונס והפקד"י, וצפרע
שהליכת אסתר היתה למאור רצה להלכת
כלל ישראל, ובמקום מאור שריון להפליג אפי'
צ"ע ולפי מ"כ הדבר נכון מאוד דבוגע
לאיסור זנות הא הוי כמו מציא עצמו לידי
אונס אחר שכבר חל השבת, דזה ודאי אסור
כמשי"ט ור"י כבר חל איסור זנות דאשת
א"ש עליה.

אולם לשיטת הרמב"ם ז"ל שהציא הר"ן ז"ל
דגם בשבת מותר למו"ל אע"פ שעי"ז
יאנס אח"כ לחלל שבת מחמת פקד"י, משום
דפקד"י הוא דדחי ואין למאור אלא שעתה,
וביון דעסוק במלות מילה אין לו לחוש מה
שיגרס לחלל שבת מתוך אונס דפקד"י, א"כ
לכאורה ה"י באסתר שעסקה בהלכת נפשות
כל ישראל אמאי לא נחשב המעשה דאח"כ
אונס גמור, ונראה דזה דלענין לאסור על
צולה שאני, דמה שאנוסה מותרת לצולה
הוא משום שם "אונס" וכל שמציאה עצמה
לידי אונס לא חשיב אונס כיון שמציאה
הציאה האונס עליה, אצל פטורה וביטורא
דפקד"י אינו מטעם "אונס" אלא מטעם
דמלות "פקידה נפש" דוחה שבת ורחמנא
שרי דכתיב וחי צה"ל, וגמלא דכשמצוי לידי
פקד"י אינו גורם לעשות "איסור" אלא
גורם לעשות שהאיסור יהא היתר, ודברי

משום זה מלות מילה ועי' תוס' גיטין ד"ח
ע"כ, ואם כן נראה דברי הר"ח ז"ל בסותרין
ז"ל, וצפשוני היה נראה דיש לחלק דבמפליג
בספיקה אינו אלא חשב שאפשר נבוא לידי
פקד"י וחילול שבת ומשוי"ה אינו אלא מדרבנן
אצל כשעושה מעשה שצריך לו כי מחמת
זה יהא צריך לחלל שבת מחמת פקד"י, וזה
איסור גמור, ובמילה צה"ל דאשתפוך
חמימי הרי צריך שיצטרך לחמימי, אצל מ"מ
צ"ע סי' רמ"ח ס"ד כתב דין זה גם גבי
ליק' בשו"ת דברי קודם ג"י אע"פ שצריך
שיצטרך לעצור על איסור החומין וחוץ ל"כ
מיל הוא דאורייתא נהר"ף ז"ל ודעימי.

וע"כ נראה שעי"ק החילוק הוא בין קודם
השבת לבין השבת דקודם השבת

לא חל עליו עדיין חיוב שציתה ושמירה,
וכשעושה מעשה שעי"ז יהא מוכרח למלאכה
בשבת מחמת פקד"י, אין זה בגדר מחלל
שבת רק גורם הדבר, אצל כשכבר חל השבת
ונתחייב היום בשציתתו אז כל מעשה שיעשה
שמחמתו יהא מוכרח לחלל שבת הוי כמתחיל
עכשיו ענין חילול, ועכשיו הוא אינו אונס
רק עושה את האונס, ומשוי"ה זהו איסור
גמור ואסור אפי' במקום מאור [ככת"י שני
מלפני כמה שנים כתוב שכן השיב לי גאון
אחד, וכעת אינו זוכר מי השיב לי בזה]
כן נראה בשיטת הר"ח ז"ל.

וכה"ג אשכחן צנחנים ד"ק דכשהגיע זמן
שחיטת הפסח אינו מעמא לאחותו
ואילו קודם זמן שחיטת הפסח מעמאין אותו
צ"כ, אעפ"י שידע צבירור שעי"ז יתצטל
מפסח ומשום דאכתי לא חל עליו חיובא
דפסח שידחה למלות עומאה, ועי' פסחים
דל"ח, ואע"פ שיש לחלק נד"ד מהתם דהתם
אינו אלא גורם ציטול מ"ע, ובמ"ע איכא
כללא דעוסק במאור פטור מן המלוא, ורק
דכשנייהם לפניו החמור דוחה את הקל,
משא"כ כשלא חל עדיין חיובא דמלוא חמורה,
וכ"כ בגורם ציטול מלות עשה בלבד אצל